

הַחֲכָם וְהַסּוֹחֵרִים

מעשה בתלמיד-חכם אחד שנסע בספינה. באותה ספינה נסעו סוחרים עשירים, שהובילו עמם סחורות. היו הסוחרים מתנאים בסחורותיהם איש לפני רעהו ומתארים את העסקים המצליחים שצפויים להם.

רק היהודי החכם ישב עם ספריו ולמד, ולא השתתף בשיחותיהם של הסוחרים. 5
שאלו הסוחרים את היהודי: "האם גם אתה מוליך עמך סחורה?"

השיב החכם: "כן, אך סחורתי יקרה יותר מכל סחורותיכם".

שמעו כן הסוחרים והתחילו לנסות לנחש איזו סחורה יקרה זו שמוכיל עמו היהודי. אחד אמר: "נדאי הוא מוכיל משי יקר". שני אמר: "אני חושב שיש עמו תכשיטי-זהב מרהיבים". שלישי אמר: "ואולי הוא נושא עמו יהלומים ואבנים יקרות אחרות?". 10

מרוב סקרנותם החלו לחפש את הסחורה. הם שאלו את רב-החובל היכן מצויה סחורתו של היהודי. אמר להם רב-החובל: "היהודי הזה לא הביא עמו שום סחורה". בדקו הסוחרים בחדרו, וראו שאין גם שם זכר לסחורה כלשהי. כן חפשו ובדקו ולא מצאו דבר. 15

לגלגו הסוחרים על היהודי: "לא סוחר אתה, אלא סתם עני שאין לו מאומה". אך החכם שתק ולא השיב להם מלה.

הספינה המשיכה במסעה ולפתע התנפלו שודדי-ים על האנייה ולקחו את כל הסחורה שהיתה בה. הסוחרים העשירים נותרו בלי כסף ובלי רכוש, רק עם בגדיהם אשר לעורם. 20

אמר להם החכם: "עכשו תוכחו שסחורתי יקרה יותר משלכם".

כשהגיעו ליבשה, נכנס החכם לבית-המדרש והחל לשוחח בדברי-תורה עם יושבי בית-המדרש. הללו ראו מייד כי האורח הוא חכם גדול. מיהרו להזמין את כל תלמידי-החכמים, והאורח דרש לפנייהם דרשה נפלאה ועמקה. 25

אחרי הדרשה הכינו לכבודו סעודה גדולה וכבדוהו כבוד רב. אמר החכם למארחיו: "אנא מכם, דאגו גם לסוחרים שבאו עמי בספינה, אשר שודדים גזלו מהם את כל סחורותיהם והשאירו ביערם ובחסר-כל". שמעו היהודים בקולו, הכינו אכסניה לסוחרים ונתנו להם כסף שיוכלו לקנות אכל ולחזור לבתיהם". 30

היו הסוחרים מלאי תודה לחכם, ובאו לבקש את סליחתו על שלגלגו עליו בהיותם בספינה. אמר להם: "הלא אמרתי לכם שסחורתי יקרה יותר משלכם; הסחורה שלכם יכולה להנטל מכם, ואילו סחורתי קימת לעד".

ועל כן אמר דוד המלך: "טוב לי תורת-פיך מאלפי זהב וכסף".

(על-פי מדרש תנחומא פרשת תרומה, ותנחומא-הקדום שם)

35

עבודה: החכם והסוחרים

1. בשורות 5-6 כתוב: "ולא השתתף בשיחותיהם של הסוחרים" – מדוע לא השתתף הסוחר היהודי בשיחותיהם של יתר הסוחרים?

2. בשורה 18 כתוב: "לגלגו הסוחרים על היהודי" –

א. פירוש המלה לגלגו הוא:

1. כעסו.

2. צעקו.

3. לעגו, זלזלו.

ב. מדוע לגלגו הסוחרים על היהודי?

3. הכוונה בבטוי: "...עם בגדיהם אשר לעורם" (שורות 21-22) היא:

א. הסוחרים נשארו רק עם בגדי העור אותם הם לבשו.

ב. הסוחרים נשארו רק עם הבגדים אותם הם לובשים.

ג. הסוחרים נשארו רק עם הארנק שלהם העשוי מעור.

4. סחורתי יקרה יותר מכל סחורותיכם – למה התפנו החכם?

5. העתק מהקטע 6 מילים ממשפחת המילים: מסחר.

6. הקוף במעגל אחת מתכונות האפי הבאות:

חכמה	גבורה	מנהיגות	ענוה	מסירות	אמץ לב
------	-------	---------	------	--------	--------

תארו בלשונכם מעשה אחד בספור המדגים את התכונה שבחרתם.

7. איזו מלה אפשר לכתב במקום המלה מרהיבים (שורה 12):

☐ מיוחדים

☐ זעירים

☐ יפים

☐ יקרים